

Чиж Л.П.

*кандидат економічних наук, доцент,
професор кафедри економіки і фінансів,
Одеський національний морський університет*

Волосенко В.М.

*магістрант,
Одеський національний морський університет*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-326-5-10>

ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Фінансова безпека кожного підприємства є найважливішим показником, який відображає ефективність функціонування будь-якої держави, а від цього залежатиме раціональне та ефективне використання всіх фінансових ресурсів, які, своєю чергою, впливають на якісні та кількісні показники бюджету, конкурентоспроможність країни на світовій арені.

В умовах жорсткої конкуренції підприємства прагнуть пристосуватися до сучасних фінансових умов, тому все більшої актуальності набуває вирішення проблем, які повинні забезпечувати його фінансову безпеку та розвиток з метою оволодіння сучасними бізнес умовами.

Міжнародний бізнес може забезпечити доступ до нових ринків та клієнтів, диверсифікацію ризиків, підвищення конкурентоспроможності, знайомство з новими ідеями та технологіями, потенціал для отримання більш високих прибутків, а отже, створює умови зміцнення фінансової безпеки.

Незважаючи на широке розповсюдження в теорії та практиці ідеї зберігання фінансової безпеки, в економічній літературі відсутнє одностайне трактування поняття «фінансова безпека підприємства» [1–3].

Однак, незважаючи на різноманітність, точок зору, можна знайти спільне, що їх поєднує:

- це комплексна категорія, що стосується різних аспектів функціонування підприємства;
- фінансова безпека підприємства обумовлена, негативним впливом зовнішнього і внутрішнього середовища;
- фінансова безпека підприємства визначається його фінансовим станом, за якого підприємство здатне протистояти вже існуючим та потенційним загрозам шляхом ефективного

фінансового управління для забезпечення розвитку економічної діяльності підприємства [4].

Зростаючі вимоги покупців сприяють створенню гнучкої структури системи управління підприємством, тому необхідно інтегрувати діяльність всіх підрозділів підприємства. Інтеграція досягається за рахунок впровадження та вдосконалення операцій управління інформацією, яка виступає сьогодні як один з найбільш важливих ресурсів, його значення не менше матеріальних, сировинних та інших. На відміну від інших видів, здатних поступово виснажуватися, інформаційні ресурси можуть використовуватися багаторазово, причому їхній потенціал постійно збільшується і збагачується. Інформаційна інфраструктура підприємства з урахуванням сучасних інформаційних систем, перетворює інформацію з допоміжного чинника на самостійну продуктивну силу, здатну у стислі терміни підвищити рівень фінансової безпеки.

З розвитком глобалізації та діджиталізації економіки та змінами в Україні, що є частиною світової економічної системи, зростає актуальність оцінки фінансового стану компанії відповідно до міжнародних стандартів. Міжнародні стандарти фінансової звітності покликані відобразити реальний стан справ компанії. Фінансовий стан компанії визначає її прибутковість та інвестиційну привабливість у світовому діловому співтоваристві, оцінює міру соціальної відповідальності перед суспільством та стейкхолдерами.

Бухгалтерська звітність підприємств про результати діяльності містить величезний аналітичний потенціал і можна використовувати у процесі прийняття управлінських рішень, як перспективного, і поточного характеру. Зміна архітектури бухгалтерського обліку та структури фінансової звітності викликають необхідність забезпечення високого рівня організації аналізу результатів діяльності підприємства.

Основне призначення звітності з Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) – дати об'єктивну інформацію про фінансове становище, фінансові результати та зміну фінансового стану організації, необхідну для обґрунтування та прийняття економічних рішень. Вся система МСФЗ побудована на тому, що бізнес існує в умовах невизначеного внутрішнього і зовнішнього середовища, і використання при прийнятті економічних рішень якісної звітності дозволить знизити вплив ризиків, що виникають внаслідок цього.

Існують різні погляди на визначення множини показників (індикаторів) фінансової безпеки та рівень їх порогових (нормативних) значень. Відповідно до світової практики, вимоги до

значень індикаторів носять лише рекомендаційний у разі оцінки стану фінансової безпеки підприємства.

Основними критеріями включення показника до багатьох індикаторів фінансової безпеки, їх порогових значень, на наш погляд, є галузева належність підприємства, стадія його життєвого циклу, стан функціонування підприємства, рівень конкурентоспроможності тощо. Можна визначати кілька порогових значень – за оптимістичного, нейтрального та песимістичного сценарію.

Використання порогових значень показників у разі оцінки фінансової безпеки підприємства дає можливість вирішити виявити та оцінити можливі негативні тенденції у діяльності підприємства.

Чимало проблем виникає у частині використання міжнародної термінологічної бази у зв'язку з різними інтерпретаціями та ідентифікаціями окремих показників фінансової звітності, зокрема й труднощі лінгвістичного характеру. У процесі аналізу міжнародної фінансової звітності необхідно виходити не стільки з форми, скільки з сутності фінансово-економічних процесів, що вивчаються, що відбуваються на підприємстві.

Література:

1. Лиса О.В. Фінансова безпека суб'єктів господарювання в сучасних умовах. *Економічний аналіз: збір. наук. праць*. Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр ТНЕУ "Економічна думка", 2016. Т. 26. № 1. С. 58–64.
2. Сукрушева Г.О., Коляда К.В. Теоретична сутність фінансової безпеки суб'єкта господарювання. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Економічні науки*. 2018. Вип. 23. С. 560–562.
3. Краснокутська Н.С., Коптєва Г.М. Дефініція поняття "фінансова безпека підприємства": основні підходи та особливості. *Бізнес Інформ*. 2019. № 7. С. 14–19.
4. Марусяк Н.Л., Бак Н.А. Фінансова безпека підприємства та загрози її втрати в сучасному економічному середовищі. *Економіка та держава*. 2022. № 2. С. 109–113. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2022.2.109>